

5/10-29 Zali

Emir B. Masara, Celal Lahir, Ragip Hulusi, Ishaq Raft Hasan Sekimi, Yakup Kadri, Ahmet Berat, Ihsan, Fazil Ahmet, Nusret Eref, Ismail Hismet, istemada hazredar. Hazirlanan fişlerin tetkikine haslandı.

Bilimumun sifathinin aynı zamanda idim olan istemal edilmesi vakti olduğundan bu fiş tertip edilmeden 6 nartaya da işaret edilmesi emriyle kabul edilmiştir. (Kadimin ejisi), yusurstanın sarisi gibi.

Muzakere esnasında Maarif vekili Rasif Bf. geldiler. Reis Emir B. şimdige kadar yapılan işleri yapilmaması kararlaştırılan işler hakkında uzun tafsilat verdiler.

Vekil Bf. aşağıdaki muntahatı okumayan söylediler:

Milli parlakta lisanın ehemiyeti büyüktür, yusurstan. Şu muhakkak ki milli parlığımızın en kıymetli mediasi şifere verilmiştir.

Şu muhakkak ki kullandığımız bir lisan vardır, yosun olası insar etmiş oluruz, Nusret Erefin damla damla yigirmi tara evdeki lisanla muvazene edilebilir, bu gün her kelim amladığı bir lisan vardır. Her insilapta olduğu gibi bazı cereyanlar hasil ola bilir. Nicam mevcut furs lisanın herabiden kurtulması. Müstacel vaziyette yig diye hattan ayrılmasın, bir kelime üzerinde günlerce, haftalarca eğlenmes, hasili mato-dur mesai ile yusurstan.

Lehçe meselesinde, bizim bildiğimiz, dünyanın medeni milletlerinin lügatlarında lehçe meselesi mevzu bahis değildir. Esasen Arap lehçesinin kalucamıştır.

Türk lügatini yaparken bunları kayman mecburiyeti olduğu hatında değildir. Heride bu lehçe lügatına ihtiyac ola bilir. Kan ederim çom fazla lehçe endişelerine kapılması doğru değildir, dünyada lisan ne kelime icat edilmez, Arapçadan, gazatagaya gitmes doğru değildir. Esasen Arap

Tabiriyyinin kalmasıdır. Bazı kelimeler Türkçeleşmiştir, bunlardan kurtulmak için özbeöz gitmek yanlıştır. Zemin B. in beyanatından bir takım yet cereyanların Heyret içinde olduğunu anladım. İnzela bu itilâfların kati olarak halbi lazımdır. Anarşiye meydan vermemeliyiz yaptığımız işleri ofkârî umumiyeye arz etmek için hiltten nesri esv munaferik. Hiltende bu itilâflara bahs edilmesi Heyretin otoritesini kayp eder, muhaliflik hücumu ederler. Bir haftanıza feda ediniz, prensiplerinizi koyunuz, lehçeleri koyacaksınız, kelime uyduracaksınız, Türkçeleştireceksiniz, acapçaları atacacaksınız, bunları muhtarem Heyret tespit ederse munaferikalar nihayet verilmiş olur.

Rekil Bf. nin beyanati üzerinde Zemin B. zu izahatının prensip meselesini bir kaç kere aramızda görüştük. Arada muhim itilâflar çıkmamaktadır. Kelime icadına en müfrit olan da taraftar değildir. Bir mefhumun müstamel karşılığı yoksa arapçadan da uygun bir kelime alınmış değildir. Tellihi mahiyetinde olmasın üzere bazı kelimeler ileri sürülebilir.

İtilâflar alelade del gibi değildir. bundan allı-sene evvel bir Heyret uydurmuşlar. Eğer onlar bunlardan başkasını, da kelâyini kaysalar di daha âla olacaktı.

Azeri, Çigatay lehçelerinden kelime alınmasını arkadaşlarımızdan tellihi ne arzu edenler yoktur. Anadolu'da konuşulmuş lisanın konuşulmuş yapacağız.

Rekil Bf. :

Muhtarem Heyretin böyle düşündüğünü ben iddia etmedim. Heyret karar verirse itiraz etmem, ilmi meselelerde koruculuğum etkisizdir meseledir. Mevcut itilâfları daha erell hal etmek lazımdır. Bir hastalığa ne saire ile ekser yet mahal bir hale gelebilir, tervar ediyorum ceref.

lâzım hariçten buraya geleceğini zan etmem, ilmin istiza ettiği yoldan ayrılmağımız, tâki bütün memleket tam manasile itimat etsin. Sağdan soldan gelecek creyanlara eğilmeyerek ilmin müstazasına tâbi olmalıyız, böyle telâfada hacet yoktur.

Celal Yahir B. Ahmet Cevat, Ruşen Esref, Yakup Kadri B. ler bazı beyanatta bulunmuşlar, neticede prensipler üzerinde bir kaç itimaa yapılmış, yirmincesin yılların tespit edilerek yazıya geçirilmesi kararlaştırılarak itimaa nihayet verildi.

6/12-27, Çarşamba

Emin B. Masaraş, Celal Yahir, İhsan Paşat, Rağip Hulusi, Hasan Fehmi, Yakup Kadri, Ahmet Cevat, İhsan İsmail Hüsnü, Ruşen Esref beğler toplandı.

Emin B. kelime uydukları meselesine dair hariçte Hey'ete atfedilen şeylerin doğru olmadığının hâssinde beyanatta bulunduğular, yalnız dört sene sonra da tîrîk coğrafyanın (Zu arbatul adlâ) gibi antasılmağın kâifî istilahlardan kurtulacağını tespit ettiler.

Masaraş B. istilah kelimesini teşmil edersen bir esbabin kendi hayatına ait bir çov istilahları olduğunu, bir çiftçinin kendi Mubiti içinde na mütenahi istilahları bulunduğunu, yukarı tabakaların kızıları kendi âlemlerine kendilerine mahsus istilahları, tabileri bulunduğunu söylüyorlar bütün istilahları millileşmesi lâzım geldiğini, yalnız doğuşun irmağın rengi

bu olacağını iyah ettiler. Bu yunluğuna ameliyatından halteri boya
nimineler verdiğinden ve bu nimineler esas itibahı olmalarına göre
günlüklerinden ve bu gektirin kelime uyanına mahiyetinde de
mıyaca günden kati ettiler. Mosest lakibakandan ve ki
kenden her türlü için karakimim vakasın itilakları bulme
kelime uyanınan olacağı? Kelime yapınan ve yatatınan ot
cağında ıvırak ettiler.

3um 19. Tamot geyte Hz. min kutublarına tunc adanır kıyafet geyte

Hz. min geyte kelime tunc adanır :

[Bu müttes minhatimden pranyaca kelime için uyanına tunc ve
mas içün eyleyomun, benim türlü kelime bir notandağı türlü
den boya bu geyte değildir, kullandığım kelime için her
ki buisi bu geyte geytencesi olma kullandıktan ıvırak
atınayacağı. Niyete yetmiş hatan olacağına da kelime
kelime için 19. notta; hayda itilak yattır. İtilakları
ayrıyomun, bu makalemde itilak için kelime için boya
kattır, kullandır adeta eyleyir. Bununla alırken hat
mıyaca adanır boya yapılıcaan bir geyte yattır. Her
kattırta kantsı mülkelle tuncata kullandıktan ıvırak
olan kelime adanır. Bununla tunc kelime için boya,
kasa eyleyir adanır deyin değildir. Mıyaca adanır
kasa, itilakları gelince, mısela tunc - empletion aygı
yandıca tunc adanır da mıtıkmektir. Her kadir bu ki
mıyaki kullandı kelime. kullandı kelime (eylet) gibi bu ki
yapınan deyin değildir. Boya kelime için adanır tunc
ki geyte için kelime. Her kelime kullandı kelime olan ay
kelimesini tunc için kelime kelimesine deyin olmağı, aygı
bu mısela, katta, bu heri kelime kelimesine mıtıkmektir
kullandı kelime. Bununla kullandı kelime kelime kelime
olmaın geyte için. Tamta (edat) kelime kelimesine ve
her kelime kelimesine kelime kelimesine kelime kelimesine
kelime kelime kelime kelimesine kelime kelimesine.

Yazama, ömür, hayat gibi miradifleri lügata koymak
gibi, sans de böyle, geçim, maîset yerine tercih
ettim, maîset çikacaktı mı?

(Yat elden) tabirini almış bulunuyoruz, halbu ki (2l) keli-
mesinin muhtelif manaları var, yabancı manasına
geliyor; ele göre karşı gibi, millet manasına geliyor,
ayrı zamanda mevlâkîet mefhumunda delalat ediyor,
ruus eli gibi. Sours telefon kelimesi türüktür, bunlar
için karşılık yoktur manâ bahis değildir. Yeni
bu söz için kelime arıyoruz buna muvafakat ederim.

Emir B. — Yapacağımız iş, Larousse Universtelli'den hangi kılaca
kelimeleri ne yapacağız, maîseti için koymuyoruz, bu bizim
mesaimiz için lazımdır. Geçim ile maîset arasında manâ
olmazdır, kelimeyi sarstama için bu tarzda hizmet
vardır. Tariflerde imrân derecesinde eenebi kelime
bulundurmaz istemiyoruz. Ezgi kelimesi gibi tercihler
terhif mahiyetinde ayrı fiylere alıyoruz, sırası gel-
diğinde ne hizmet tahakkümü ettiğimize düşünceğiz.
Mühakere devam ettiği sırada Maarif Nevvili

— Vasif B. f. terfif edildi, ne ilke söz olarak mesai
için bazı prensipler rica ettiğimizi beyan eder.

Yakup Kadri B. — Umumî prensiplerde ittifaq olduğu hal-
de telbikatta manâ farkları hissule geliyor, bunlar
eseli zevklerin muhalifetinden ileri geliyor.

— Ruşen Eref B. de bazı beyanattan bulunduğundan sours

Emir B. Heyette ihtilaf olmadığıne bildirmesi için
Heyette olmayan sözler diye atıfı maddeleri işaret
edilen:

- Anadolu lehçesi haricinde istisnâta yâri mesai yaktı
- Halbî dilinde müteammim bir kelime yerine icat yaktı
- Kullandığımız, geniş bir tabakaya yayılmış kelimeler
lügata geçecek.

- Lisanda mevcut olmayan bir mefhum karşısında yapacaklarımız iş insan derecesinde Türk coğrafilerinden alarak halkın istimali tarzına uygun olacak şekilde laf kalalarla kelime yaratmaktır. Bu istilahlarda lügvi görülecektir. Halkın anladığı kelimeler...

Beşir Bf. - evdeki istinada verilen karar üzerine prensipleri tesbit için evde eminde birer birer ayağa fikirlerini verdular.

Her aya ötedenberi sert ettiği montajı nazarını ayy etti. Bu mutalialar alindikten sonra Beşir Bf.:

Halk lisanını tesbit edeceğiz diyoruz, Halk lisanı edebiyat lisanıdır, Anatol Fransin lisanını anlıyor, Halk lisanı diye arabacı Hasan ağasının lisanını kast ediyoruz. Halk lisanını tesbit edeceğiz bundan sonra âlimlerin lisanını tesbit etmeyeceğiz mi?

Bu maller üzerine Rusen Eşref B. Yakup Kadri Halk sairlerinden misaller sert edersek çok sayarız dikkat ne hayret mufassal izahatta bulundular.

Beşir B. bunun üzerine buyurdular ki minakazadan anladığına göre istilahlı ile sözü ayırmalıyız, istilahları esasen parilfüruma terk edilmiştir. Hayati meşgul olacağı sözler üzerinde yapacağı faaliyetin sahasını tesbit edelim: